

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2564

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
upamiętnienia 125. rocznicy strajku dzieci
wrześnińskich (druk nr 2493)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 30 kwietnia 2026 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 13 maja 2026 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m   podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 13 maja 2026 r.

Sprawozdawca

(-) Dariusz Matecki

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Adamowicz

U C H W A Ł A
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... 2026 r.

w sprawie upamiętnienia dzieci wrzesińskich w 125. rocznicę strajku

20 maja 1901 roku miał miejsce strajk dzieci wrzesińskich. Był to protest przeciwko usunięciu języka polskiego z lekcji religii, ostatniego polskojęzycznego przedmiotu w zaborze pruskim. Tego dnia uczennice i uczniowie Katolickiej Szkoły Ludowej odmówili przyjęcia niemieckich podręczników do katechezy. Sprzeciwili się także nauce religii w języku niemieckim. Władze szkolne ukarały opornych chłostą oraz aresztem szkolnym. Wywołało to sprzeciw rodziców ukaranych dzieci. Uczestnicy protestów zostali następnie skazani podczas tzw. procesu gnieźnieńskiego na kary więzienia lub grzywny.

Wydarzenia wrzesińskie zapoczątkowały falę podobnych strajków szkolnych w Wielkopolsce. Ich apogeum przypadło na rok 1906, kiedy jednocześnie strajkowało około 75 tys. dzieci w blisko 800 szkołach. Protest dzieci wrzesińskich, ich bestialskie potraktowanie przez władze szkolne, a następnie surowe wyroki dla rodziców strajkujących doprowadziły do konsolidacji społeczeństwa polskiego przeciw zabiegom germanizacyjnym. Znalazło to swój wyraz w „Rocie” Marii Konopnickiej oraz zainspirowało opór przeciw wynarodawianiu polskich dzieci we wszystkich zaborach. Strajki relacjonowała zagraniczna prasa, co prowadziło do protestów międzynarodowej opinii publicznej. Tym samym sprawa polska raz jeszcze powróciła na usta świata. Pokolenie uczestników wielkopolskich strajków szkolnych wzięło czynny udział w odzyskaniu przez Polskę niepodległości w latach 1918–1921.

Strajk wrzesińskich uczniów pozostaje symbolem walki o przetrwanie polskiej tożsamości narodowej. Jego uczestnicy – kilkunastoletnie dzieci – stali się inspiracją dla kolejnych pokoleń młodych Polaków. Dziś, w 125. rocznicę tego protestu, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża jego uczestnikom wdzięczność oraz stwierdza, że dobrze przysłużyli się Polsce.